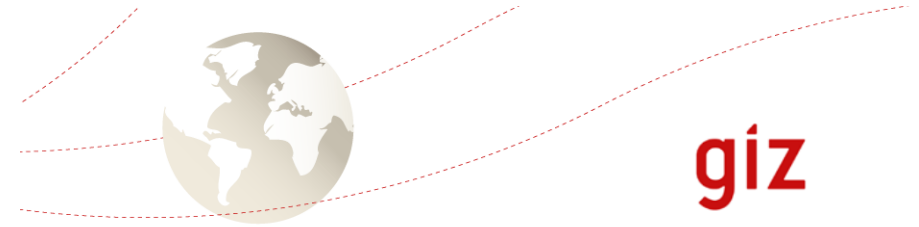

Koncept državne pomoći

STE Dace Berkolde
Podgorica, jul 2014. godine

Nacionalni Zakon o državnoj pomoći

“Član 2

Državna pomoć su **rashodi**, umanjeni prihodi ili umanjenje imovine države, odnosno opštine, kojom se **narušava** ili može narušiti slobodna **konkurencija** na tržištu i koja može uticati na trgovinu između Crne Gore i Evropske zajednice ili države članice Centralno-evropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), dovođenjem u **povoljniji tržišni položaj određenih** privrednih **subjekata**, proizvoda ili usluga.

Koraci koje treba preduzeti

«Državna» pomoć: da/ne?

- Preduzeća (subjekat je angažovan u privrednoj djelatnosi): da/ ne?
- 4 kriterijuma «državne pomoći»: da/ne?

2. Nije mjera «državne» pomoći

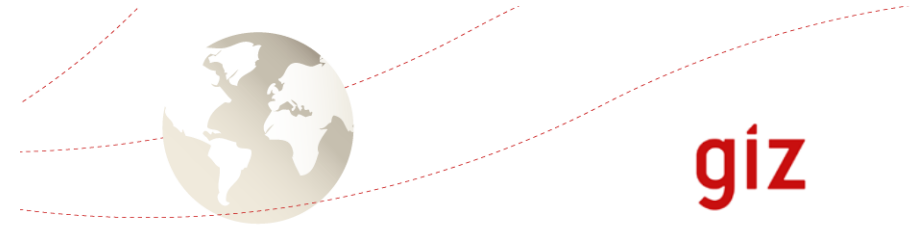
- Opšta mjera
- Nema ograničenja za dodjelu javnih sredstava
- Nema konkretnih procedura obavještanja

3. Mjera «državne» pomoći

- Konkretna mjera
- Utvrđivanje cilja, prihvatljivih troškova i intenziteta «državne» pomoći
- Poštovanje proceduralnih pravila

4. Nije moguće precizno utvrditi da li se radi o «državnoj» pomoći

- Sugestija da se radi o potvrđivanju pravne sigurnosti

Preduzeće: priroda djelatnosti (1)

Preduzeće je svaki subjekt koji se bavi privrednom djelatnošću, bez obzira na svoj zakonski status ili način finansiranja

Pravila državne pomoći primjenjuju se na sve vrste korisnika

- Privatna i javna tijela
- Čak i neprofitno tijelo može dovesti do narušavanja konkurencije

Preduzeće: priroda djelatnosti (2)

Privredna djelatnost je obezbjeđivanje roba ili usluga na tržištu

Neprivredna djelatnost

- djelatnost koja spada u domen isključivih nadležnosti “države” (izdavanje pasoša ili izvoda iz matične knjige rođenih)
- nema tržišta za uporedivu robu i usluge zbog nedobrovoljnog učešća (troškovi se ne mogu pokriti)

Kako utvrditi državnu pomoć

Svako finansiranje iz javnih sredstava ne predstavlja državnu pomoć
4 kumulativna elementa

- 1) Pomoć odobrava država članica ili kroz **državne resurse** jednom **preduzeću**
- 2) Pomoć favorizuje određena preduzeća (ekonomska prednost)
- 3) Pomoć favorizuje određena preduzeća (selektivnost)
- 4) Uticaj na trgovinu/rizik od narušavanja konkurencije

Država i državni resursi

Odobrava ih država članica ili putem državnih sredstava

-države članice, uključujući centralne vlade, regione, zajednice

-putem državnih sredstava odnosi se na javna ili privatna tijela koje je uspostavila ili imenovala država članica da administrira pomoć

u bilo kojoj formi

-direktan prenos kapital

-garancije, povlašteni krediti

- Izgubljeni prihod, poreske prednosti, imovina prodana ispod tržišne cijene

-kupovina roba i usluga ispod tržišne cijene od strane države, itd.

Ekonomska prednost

Prenos sredstava ili oslobađanje dažbina koje privredno društvo uobičajeno treba da snosi

Umanjenje poreza

Besplatne usluge/infrastruktura ili bez odgovarajuće naknade

Zakup zemljišta/objekata ispod tržišne cijene, umanjeње poreza, itd.

Selektivnost

Neka mjera je selektivna kada favorizuje određena preduzeća ili proizvodnju određenih roba u odnosu na ostale

Neka mjera je selektivna čak i kada sva preduzeća u određenoj klasi preduzeća imaju od nje koristi (ukoliko su ostala preduzeća isključena)

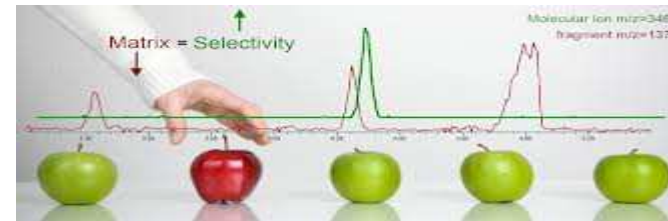
Pomoć pojedinačnim kompanijama

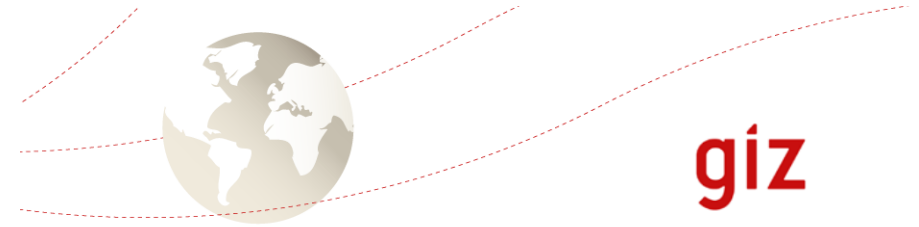
Šema pomoći za određene sektore

(npr. automobilska industrija)

Šema pomoći za određene regione

Šema pomoći za određene vrste preduzeća (npr. mala i srednja preduzeća)

Uticaj na trgovinu

Široko tumačenje:

-Dovoljno je **da taj proizvod ili usluga podliježu trgovini**

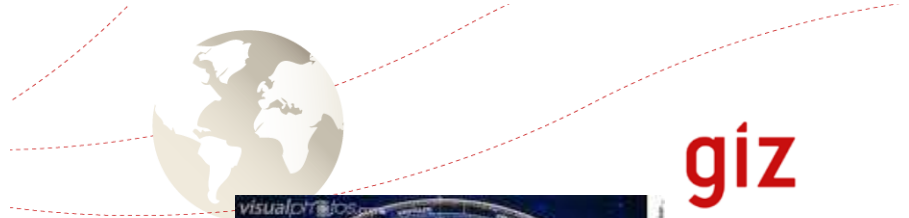
Potencijalni uticaj na trgovinu – čak iako korisnik pomoći ne izvozi ili izvozi sve svoje proizvode van EU

(Rizik) narušavanja

Državna pomoć osnažuje konkurentni položaj korisnika pomoći u odnosu na njegove konkurentne, a time se narušava konkurencija

Nije uslov da je takvo narušavanja suštinsko ili značajno. Mali iznosi državne pomoći, korisnici male veličine ili mali udio na tržištu ne isključuju narušavanje

Izuzetak: de minimis država pomoć

Studije slučaja: državna pomoć, da ili ne

Osposobljavanje za nezaposlena lica

Smanjenje poreske osnovice za mala i srednja preduzeća

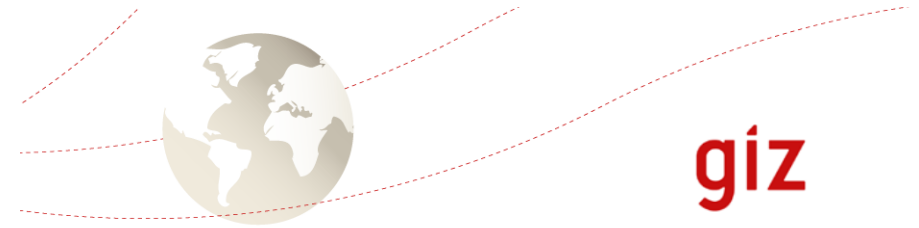
Izgubljene dividende koje treba da plate javna preduzeća

Ubacivanje javnog kapitala u preduzeća u teškoćama

Obezbeđivanje električne energije po nižim stopama za
proizvodna preduzeća

Obezbeđivanje javnih sredstava za lokalne muzeje

Javna podrška za ulagaja u razvoj turisitčke djelatnosti

Pitanja?

